Hodnotitel/hodnotitelka koní (kód: 41-002-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Hodnotitel koní
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v organizaci a právní úpravě chovu koní v ČR	4
Vedení evidence koní v ČR	4
Klasifikace plemen koní	4
Orientace v anatomii a fyziologii koní	4
Popisování koní z hlediska jejich identifikace	4
Posuzování exteriéru koní	4
Měření koní a zjišťování jejich hmotnosti	4
Aplikace poznatků z reprodukce a plemenitby koní	4
Orientace ve šlechtění koní	4
Hodnocení výkonnosti koní	4
Příprava předvadiště a předvedení koní	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.10.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v organizaci a právní úpravě chovu koní v ČR

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a charakterizovat strukturu a organizaci chovu koní v ČR a role Ministerstva zemědělství ČR, České plemenářské inspekce, Uznaných chovatelských sdružení, Ústřední evidence koní dle platné legislativy pro chov koní v ČR	Písemné ověření
b) Vyjmenovat nejdůležitější zákony, vyhlášky a ustanovení v ČR související s chovem koní	Písemné ověření
c) Popsat organizaci vedení plemenných knih koní v ČR	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení evidence koní v ČR

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyplnit povinné záznamy pro Ústřední evidenci koní a uznaná chovatelská sdružení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Charakterizovat ústřední evidenci koní ČR	Písemné ověření
c) Charakterizovat základní evidenci pro ústřední evidenci koní ČR a uznaná chovatelská sdružení	Písemné ověření
d) Popsat označování a identifikaci koní v ČR na předepsaných formulářích	Praktické předvedení
e) Popsat zákonné podmínky, které musí splňovat každý chovatel koní	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Klasifikace plemen koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat fylogenetický vývoj a změny související s domestikací koní	Písemné ověření
b) Rozdělit plemena koní podle fylogenetického původu, stupně prošlechtění, temperamentu a podle užitkového typu, charakterizovat významná plemena chovaná v ČR	Písemné ověření
c) Vysvětlit pojem genetický zdroj a vyjmenovat plemena koní zařazených do genetických zdrojů v ČR	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v anatomii a fyziologii koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat stavbu a činnost orgánových soustav a vysvětlit jejich vliv na užitkové vlastnosti koně (konstituce a kondice, temperament, charakter)	Písemné ověření
b) Popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu a těžiště, postoje končetin, vyhodnotit jednotlivé chody, pohybovou anatomii končetin	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Charakterizovat a ukázat krajiny těla koně	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Popisování koní z hlediska jejich identifikace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a zakreslit povinné údaje o koni do předepsaného protokolu o hodnocení koní předepsaného Uznaných chovatelským sdružením a schváleným MZE ČR pro dané plemeno	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Předvést kontrolu identifikace předváděného koně dle průkazu koně (kontrola odznaků, výžehů, čipu, apod.)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Posuzování exteriéru koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit plemeno předváděného koně a posoudit jeho exteriér (plemenný typ, tělesná stavba, pohlavní dimorfismus a výraz, rámec)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Posoudit exteriér koně (rámec, ušlechtilost, typ, souladnost, mohutnost, pohlavní výraz, konstituce, temperament, charakter, kondice)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést posouzení jednotlivých částí těla (hlava, krk, kohoutek, hřbet, bedra, záď, ohon, hruď, lopatka, přední a zadní končetiny)	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Posoudit mechaniku pohybu koně vedeném na ruce v kroku a v klusu na tvrdém povrchu	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Předvést lineární popis zevnějšku koně se záznamem exteriérových vad a nedostatků v mechanice pohybu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Měření koní a zjišťování jejich hmotnosti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit důvody pro měření a vážení koní	Písemné ověření
b) Vyjmenovat a předvést použití měřicích pomůcek	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést fixaci jednoho koně	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Klasifikovat měřené tělesné rozměry (výškové, šířkové, délkové, hloubkové, úhly)	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Předvést měření koně při dodržení zásad měření, zjistit jeho hmotnost	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aplikace poznatků z reprodukce a plemenitby koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat pohlavní a chovnou dospělost koní	Písemné ověření
b) Charakterizovat říji u klisen, rozpoznat říji	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit techniku připouštění	Písemné ověření
d) Popsat inseminaci u koní	Písemné ověření
e) Popsat březost klisen v závislosti na jednotlivých fázích vývoje plodu	Písemné ověření
f) Popsat růst a vývoj hříběte od narození do dospělosti	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace ve šlechtění koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vliv prostředí na organismus	Písemné ověření
b) Vysvětlit důležité pojmy v plemenitbě (druh, plemeno, chov, kmen, linie, rodina apod.)	Písemné ověření
c) Charakterizovat metody plemenitby a jejich využití v chovu (čistokrevná, příbuzenská, křížení)	Písemné ověření
d) Definovat pojmy dědičnost a dědivost	Písemné ověření
e) Charakterizovat dědičnost tělesných a užitkových vlastností, barev a vad a uplatňování těchto hledisek v plemenitbě	Písemné ověření
f) Popsat selekci u koní, její druhy a význam	Písemné ověření
g) Charakterizovat plemenný výběr podle plemenných standardů, pohlavního výrazu, exteriéru a barev, zdraví, výkonnosti	Písemné ověření
h) Vysvětlit pojmy: odhad plemenné hodnoty (BLUP Animal model), absolutní sportovní hodnota (ASH), relativní sportovní hodnota (RSH)	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Hodnocení výkonnosti koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat zkušební řády jednotlivých plemen chovaných na území ČR	Písemné ověření
b) Předvést hodnocení hříběte při označování a třídění	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat účel testace a způsoby hodnocení hříbat v testačních odchovnách	Ústní ověření
d) Předvést hodnocení koně při výkonnostních zkouškách pod sedlem včetně bodového hodnocení	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Předvést hodnocení koně při výkonnostních zkouškách v zápřeži včetně bodového hodnocení	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Předvést hodnocení koně při výkonnostních zkouškách ve skoku ve volnosti včetně bodového hodnocení	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Předvést hodnocení koně při chovatelských soutěžích (KMK) v klasických jezdeckých disciplínách	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Popsat způsoby a možnosti rozvoje výkonnosti v chovu koní v závislosti na daném plemeni	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava předvadiště a předvedení koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat a upravit předvadiště z hlediska organizace předpokládaných činností	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat požadovanou úpravu a výstroj koně při hodnocení	Písemné ověření
c) Popsat vhodnou výstroj předvádějícího	Písemné ověření
d) Popsat zásady předvedení koně na ruce v zootechnickém postoji a v pohybu, včetně souvisejících platných předpisů, koně předvést na předvadišti	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat a ukázat nejčastější chyby při předvádění koní	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat zásady BOZP při zacházení se zvířaty a řád ochrany koní při veřejném vystoupení a svodu	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na jednotku práce v NSP: https://www.nsp.cz/jednotka-prace/hodnotitel-koni).

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s koňmi přidělenými autorizovanou osobou.

Autorizovaná osoba informuje uchazeče, že pro výkon práce hodnotitele koní je potřeba splňovat požadavky zákona č. 154/2000 Sb. - Zákon o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon)

Písemné ověření znalostí proběhne formou testu.
Pravidla pro aplikaci písemných testů jako způsobu ověřování
Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:
A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo umožněno řádově několik desítek různě sestavených testů.
B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:
B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy:
Pro každé kritérium existuje několik otázek.
B2. Pro jednotlivé vygenerované testy:
Každý uchazeč má ve svém testu 58 otázek a pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) je ověřováno dvěma otázkami - po jedné otázce s otevřenou a uzavřenou odpovědí.
B3. Pro úspěšné splnění požadavků testu:
Za úspěšné splnění testu se považuje 80 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Ověřování kompetencí musí probíhat v navazujících činnostech vedoucích k ucelenému hodnotitelskému úkonu, který zahrnuje požadavky zkušebních řádů jednotlivých plemenných knih plemen chovaných na území ČR. K praktické části zkoušky každého uchazeče musí být připraveni dva dospělí koně a dvě hříbata ve stáří do dvou let.

V kompetenci Vedení evidence koní v ČR se v kritériu a) a d) rozumí vyplnění popisových listů - lineární a grafické popisy, protokoly zkoušek výkonnosti, protokoly pro testační odchovny hřebců, připouštěcí lístky, duplikáty připouštěcích lístků.
V kompetenci Popisování koní z hlediska identifikace budou v kritériu a) využity popisové listy a v kritériu b) průkaz a původ předváděného koně.
V kompetenci Měření koní a zjišťování jejich hmotnosti v kritériu e) bude uchazeč zjišťovat hmotnost dospělého koně výpočtem z naměřených údajů.
V kompetenci Aplikace poznatků z reprodukce a plemenitby koní v kritériu b) uchazeč rozpozná říji klisny podle vnějších znaků a projevů chování. Kritérium se považuje za ověřené i v případě, že uchazeč slovně popíše typické projevy říje klisen, pokud nebude klisna v říji aktuálně přítomna.
V kompetenci Hodnocení výkonnosti koní mohou být kritéria b) až g) ověřována pomocí videozáznamů. Autorizovaná osoba musí mít k dispozici minimálně 5 videozáznamů s klisnami a hřebci ve všech třech hodnocených ročnících. V

kritériu e) je nutné mít minimálně dva rozdílné koně na záznamu.

Je doporučeno, aby zkouška probíhala při reálných hodnoceních, zápisech nebo výkonnostních zkouškách, z důvodů připravenosti předváděných koní a personálu, který je vždy k zajištění zkoušek a hodnocení nutný.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v zemědělském oboru vzdělání zaměřeném na živočišnou výrobu nebo ve veterinárním oboru vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe související s hodnocením koní.
b) Vysokoškolské vzdělání v zemědělském oboru zaměřeném na živočišnou výrobu nebo ve veterinárním oboru a alespoň 5 let odborné praxe související s hodnocením koní.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Prostory a technické zázemí pro předvádění, ustájení koní a pomocný personál pro manipulaci s koňmi
- Pomůcky k měření koní (hůlková a pásková míra) a k identifikaci (čtečka identifikátorů - čipů)
- Potřebný počet koní pro hodnocení (dva dospělé koně a dvě hříbata pro každého uchazeče)
- Formuláře pro označování a identifikaci koní
- Protokoly předváděných koní
- Průkazy a původy předváděných koní
- Popisové listy - lineární a grafické popisy
- Protokoly pro testační odchovny hřebců
- Protokoly zkoušek výkonnosti a chovatelských soutěží
- Připouštěcí lístky, duplikáty připouštěcích lístků
- Místnost pro teoretickou část vybavenou potřebnými didaktickými pomůckami
- Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů
- Soubor zkušebních řádů plemenných knih, vedených na území ČR
- Videozáznamy z chovatelských soutěží KMK v kategorii čtyř, pěti a šestiletých klisen a hřebců teplokrevných plemen chovaných na území ČR

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 9 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Doba trvání písemné zkoušky je 120 minut. Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Šlechtitelský chov koní Kubišta - ŠCHK - KUBIŠTA, s. r. o.
Svaz chovatelů českého teplokrevníka, z. s.
Mendelova univerzita v Brně, Agronomická fakulta, Ústav chovu a šlechtění zvířat, Oddělení chovu a šlechtění koní a agroturistika
Bioveta, a.s.